

— На кого ме остави? На кого оставяшъ нашето послѣднѣо болно чедо? викаше и се кжсаше нещастната жена. Нѣмамъ нигдѣ никого: всички избити, всички лежатъ въ черната студена земя.

Женитѣ, които бѣха на около, се мъчеха да утѣшаватъ нещастната, но напраздно. И какъ можаха да я утѣшатъ, когато и тѣ сами плачеха съ гласъ, като оплакваха коя мъжъ, коя рожба и т. н. т.

— Оставете ме, викаше нещастната, и азъ искамъ да умра. О Божичко, Божичко! прибери по скоро и нази: все едно и нийще измремъ отъ гладъ и студъ! Единственната ми подпора отиде

Азъ не бѣхъ въ състояние повече да гледамъ на тая печална сърдцераздирателна сцена. Чувствувахъ какъ сълзитѣ капяха отъ очитѣ ми, а въ гърлото съкашъ, че ме стискаше нѣщо и ме душеше.

Нажаленъ и наскърбенъ отъ горнята сцена, азъ пристигнахъ въ града. Но тукъ други сцени.

— Чичо, чичо, моля ти се дай ми гологанъ да си купимъ хлѣбъ, викаха, на около ми, гладни и полуголи дѣца Гладни сме, мама . . . , тати убиха . . болни

Трѣбва да се отдаде справедливостъта на габровчене, че тѣ всички твърдѣ съчувствено се отнасяха къмъ бѣднитѣ бѣжанци и имъ помагаша кой съ каквото можеше. Но какво можаха да направятъ тѣ на хиляди нещастници, когато положението на мнозина отъ самитѣ тѣхъ бѣше не съвсѣмъ завидно!

Мнозина отъ габровскитѣ жители бѣха отдали вече всичко, каквото имаха. Освѣнъ, че помагаша на бѣжанцитѣ, тѣ снабдиха двѣ казашки сотни съ всички долни дрѣхи, също такива дрѣхи раздадоха на всичкитѣ дружини отъ Българското опълчение. Освѣнъ това, когато се откри лазаретъ за болни и ранени въ Габрово, женитѣ донасяха, коя каквото имаше. Азъ самъ чухъ когато завѣдующия лазарета на 14 дивизия разказваше на една група офицери, въ числото на които бѣхъ и азъ, че габровскитѣ граждани нищо не сж жалили: